

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีของเทศบาลเมืองทุ่งสง
อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

Factors Affecting Success in Good Local Management of Thung Song Municipality

สุดารัตน์ สุดสมบุญ¹, ยุทธชัย เกราะแก้ว², จิราภรณ์ ชันญชนะ³

และ กัณณศศิชา เนาว์เย็นผล⁴

Sudarat Sudsomboon¹, Yuthachai Krokaew², Jiraporn Chananchana³

And Kunsasicha Nowyenphol⁴

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์^{1,3,4}

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม²

College of Management Innovation Rajamangala University of Technology Rattanakosin^{1,3,4}

Maharakham Business school²

Corresponding Author: ¹sudsomboon.pao1208@gmail.com

Retrieved 03-05-2024; Revised 13-06-2024; Accepted 02-08-2024

บทคัดย่อ

เทศบาลเมืองทุ่งสง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลมากมายด้วยผลการปฏิบัติงานที่โดดเด่น มีการพัฒนาเมืองในทุกมิติ และเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ได้ ดังนั้นการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีของเทศบาลเมืองทุ่งสง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช” จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาลเมืองทุ่งสง เป็นการวิจัยคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บริหารท้องถิ่น จำนวน 2 คน บุคลากรเทศบาลเมืองทุ่งสง จำนวน 10 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 11 คน รวม 23 คน ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี ประกอบด้วย 1) นโยบายของผู้บริหารมีความเข้มแข็ง ชัดเจน เป็นรูปธรรมจับต้องได้ 2) บุคลากรและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น 3) หลักเกณฑ์การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี 4) หลักการทำงานร่วมกันโดยอาศัยศาสตร์พระราชามาใช้ในการบริหารการทำงาน 5) บุคลากรทุกระดับในองค์กรมีความตื่นตัวตระหนักรู้ในหน้าที่ที่ตนเอง 6) บุคลากรในองค์กรมีความรักความสามัคคี และ 7) ผู้นำชุมชน และประชาชนมี

ความรักต่อท้องถิ่น และเพื่อให้มีการความยั่งยืนของการพัฒนาเมือง เทศบาลเมืองทุ่งสงต้องสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม ความตระหนักรู้ให้กับทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ;การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี ; เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

Abstract

Thung Song Municipality, Thung Song District, Nakhon Si Thammarat Province is a local government organization that has received many awards for its outstanding performance. There is urban development in all dimensions and be a source of learning for various agencies. The purpose of the study “Factors affecting the success of good local management of Thung Song Municipality, Thung Song District, Nakhon Si Thammarat Province” aims to study the factors affecting the success of good local management of Thung Song Municipality. It is considered as the quality research. Data were collected by in-depth interviews. Two local administrators, 10 Thung Song Municipality personnel, 11 community leaders, totaling 23 people have been used the purposive sample selection method. Data were analyzed by content analysis.

The results of the study show that factors affecting the success of good local management include: 1) Executives' policies are strong, clear, concrete and tangible. 2) Personnel and citizens participate in local development. 3) Principles of good governance 4) Principles of working together using royal science to manage work 5) Personnel at all levels in the organization are alert. Be aware of your duties; 6) Personnel in the organization have love and unity; and 7) Community leaders and residents have love for their locality, and in order to achieve sustainable urban development, Thung Song Municipality must establish participatory processes and continuous awareness across all sectors.

Keywords: Factors affecting success; Good local governance; Thung Song Municipality Nakhon Si Thammarat Province

บทนำ

เทศบาลเมืองทุ่งสง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นองค์กรหนึ่งที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานอีกทั้งมีแผนงานที่มุ่งเน้นการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และได้รับรางวัลต่าง ๆ ซึ่งเป็นเครื่องหมายการันตีว่า เทศบาลเมืองทุ่งสง เป็นองค์กรที่มีคุณภาพทั้งด้านการบริหารและการจัดการ โดยรางวัลที่เทศบาลเมืองทุ่งสงได้รับ มีดังนี้

- ปี พ.ศ.2561
- รางวัลแห่งเกียรติยศ “โล่ห์สามศร”
 - เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ประจำปี 2561 ระดับภาค ระดับดีเยี่ยม
 - องค์การดีเด่นด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัย
 - รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปี 2561 (รางวัลชมเชย)
 - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่น ประจำปี 2561
- ปี พ.ศ.2562
- รางวัลเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน ระดับประเทศ ประจำปี 2562 (รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 1)
 - รางวัลการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น
- ปี พ.ศ.2564
- รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปี 2565 (อันดับที่ 1 ประเภทดีเลิศ)
 - รางวัลอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ด้านน้ำ
 - รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ด้านส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญา
 - รางวัลเกียรติคุณ เชิดชูเกียรติ รางวัลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ 2564 ระดับ AA
 - รางวัลเลิศรัฐ ประจำปี 2564 ประเภทรางวัลสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม เรื่องการพัฒนาเมืองด้วยทุนทางวัฒนธรรม (ตลาดชุมชนทางทุ่งสง) ระดับดี
 - รางวัลพระปกเกล้า ประจำปี 2564
- ปี พ.ศ.2565
- รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันดับที่ 1 ประเภทดีเลิศ
 - รางวัลเลิศรัฐ ประจำปี 2565 สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทรางวัลสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม ระดับดีเด่น
 - รางวัลพระปกเกล้า ประจำปี 2565 “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน”

(เทศบาลเมืองทุ่งสง อำเภอทุ่งสง, 2565)

ผลจากการดำเนินงานเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จที่เกิดจากการยอมรับในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งจากหน่วยงานภายนอก ภาคเอกชน และภาคประชาชนในพื้นที่เทศบาลเมืองทุ่งสงได้พัฒนาหลาย ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กัน ทั้งในส่วนที่เป็นโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ ทั้งระดับชุมชนและฐานล่าง ด้านทรัพยากรสิ่งแวดล้อม การสร้างพื้นที่สร้างสรรค์และส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนากลุ่ม องค์กรชุมชน และทางเทศบาลได้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านต่าง ๆ ให้กับเด็กและเยาวชน การอบรมคุณธรรมจริยธรรม การจัดการให้บริการด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับปฐมศึกษา

จนไปถึงระดับมัธยมศึกษาและโรงเรียนกีฬา ตามลำดับ เพื่อให้พลเมืองของรัฐบาลท้องถิ่นแห่งนี้ได้รับความอยู่ดีมีสุขโดยทั่วหน้ากัน และเหนือสิ่งอื่นใด คือ การมุ่งมั่นในการเป็นองค์กรสาธารณะที่ต้องการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาในแต่ละมิติ เพื่อขับเคลื่อนไปสู่การสร้างสังคมสันติสุขให้เกิดขึ้น บนนิยามและค่านิยมที่ยึดมั่นว่า “ทุ่งสง ทุ่งสวรรค์”

โดยการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ล้วนต้องปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งระเบียบ และหลักการ แนวคิดต่าง ๆ ที่จะส่งผลให้การดำเนินงานของหน่วยงานมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนโดยรวม โดยเฉพาะหลักธรรมาภิบาลหรือหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ส่งเสริมให้ระบบราชการไทยนำมาใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อประโยชน์สุขของประชาชาติ และประชาชนตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2545 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 นอกจากนี้ยังพบว่าผู้นำท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นยังนำแนวคิดทางตะวันตกมาประยุกต์ใช้ในการทำงานด้วย เช่นแนวคิด POSDCoRB ซึ่งเป็นแนวคิดที่สามารถนำมาใช้ได้ทั้งในหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งสามารถนำมาเป็นกระบวนการที่สำคัญเพื่อหนุนเสริมให้การบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีกรอบและแนวทางที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

จากความสำคัญดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีของเทศบาลเมืองทุ่งสง เนื่องจากเป็นหน่วยงานราชการที่ได้รับรางวัลความสำเร็จมากมาย โดยรางวัลความสำเร็จเป็นเครื่องมือที่แสดงให้เห็นถึงปัจจัยความสำเร็จของเทศบาลเมืองทุ่งสง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีของเทศบาลเมืองทุ่งสง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

การทบทวนวรรณกรรม

1) **หลักธรรมาภิบาล** ของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) หมายถึง หลักในการปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุมดูแลกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรมประกอบด้วยองค์ประกอบ 10 หลัก ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักการตอบสนอง หลักการรับผิดชอบต่อสังคม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจหลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค และหลักการมุ่งฉันทามติ และเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน สำนักงาน ก.พ.ร. (2552) ได้มีการกำหนดความหมายสำคัญของหลักธรรมาภิบาล ไว้ดังนี้

หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ โดยการปฏิบัติราชการจะต้องมีทิศทาง ยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน รวมถึง มีการติดตาม ประเมินผล และพัฒนา ปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) เป็นการปฏิบัติราชการที่ต้องใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดเกิดผลิตภาพที่คุ้มค่าต่อการลงทุนและบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ทั้งนี้ต้องมีการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวก และลดภาระค่าใช้จ่าย ตลอดจนยกเลิกภารกิจที่ล้าสมัยและไม่มีความจำเป็น

หลักการตอบสนอง (Responsiveness) เป็นการปฏิบัติราชการที่ต้องสามารถให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองตามความคาดหวัง/ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและมีความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม

หลักภาระรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) เป็นการปฏิบัติราชการที่ต้องสามารถตอบคำถามและชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย รวมทั้งต้องมีการจัดวางระบบการรายงานความก้าวหน้าและ ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ และการให้คุณให้โทษ ตลอดจนมีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

หลักเปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) เป็นการปฏิบัติราชการที่ต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ให้ประชาชนได้ รับทราบ อย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนวางระบบให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นไปโดยง่าย

หลักนิติธรรม (Rule of Law) เป็นการปฏิบัติราชการที่ต้องใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่าง ๆ

ความเสมอภาค (Equity) ซึ่งในการปฏิบัติราชการต้องให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกด้านชายหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม และอื่น ๆ อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงโอกาสความเท่าเทียมกันของการเข้าถึงบริการสาธารณะของกลุ่มบุคคลผู้ด้อยโอกาสในสังคมด้วย

หลักการมีส่วนร่วม (Participation) เป็น กระบวนการที่ข้าราชการ ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นการถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ ทรัพยากร และภารกิจ จากส่วนราชการส่วนกลาง ให้แก่หน่วยการปกครองอื่น (ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น) และภาคประชาชน ดำเนินการแทน โดยมีอิสระตามสมควรรวมถึงการมอบอำนาจและความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่บุคลากร โดยมุ่งเน้นการสร้าง ความพึงพอใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การปรับปรุงกระบวนการ และเพิ่มผลิตภาพ เพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ

หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) เป็นการหาข้อตกลงทั่วไป ภายในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้อตกลงที่เกิดจากการใช้กระบวนการเพื่อหาข้อคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับประโยชน์และเสียประโยชน์ โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรง ซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ โดยฉันทามติไม่จำเป็นต้องหมายความว่าเห็นพ้องโดยเอกฉันท์

2. ทฤษฎี: กระบวนการบริหาร POSDCoRB ซึ่งเกิดขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 กองทัพอากาศสหรัฐฯ ได้รวบรวมนักวิชาการเพื่อประเมินข้อผิดพลาดในการบริหารจัดการในกองทัพที่ผ่านมา เพื่อใช้ปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ในปี ค.ศ. 1937 ลูเธอร์ กุลลิก (Luther Gulick) และ ลินดัล เออร์วิก (Lyndall Urwick) เสนอแนวคิดภาระหน้าที่ที่สำคัญของนักบริหารโดยสรุปเป็นแนวคิด บทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร 7 ประการหรือ POSDCoRB ที่ใช้เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับผู้บริหาร ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์การ (Organization) 3) การจัดกำลังคน (Staffing) 4) การอำนวยการ (Directing) 5) การประสานงาน (Coordinating) 6) การรายงาน (Reporting) 7) การงบประมาณ (Budgeting)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีของเทศบาลเมืองทุ่งสง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกบุคลากรของเทศบาลเมืองทุ่งสงที่ปฏิบัติหน้าที่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี รวม 2 คน ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกอง ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัด หัวหน้างาน พนักงานส่วนท้องถิ่น ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างตามภารกิจ รวม 10 คน และ ตัวแทนผู้นำชุมชน 22 ชุมชน จำนวน 11 คน ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยพิจารณาจากคุณสมบัติจากการเป็นผู้นำ และ ผู้ปฏิบัติงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีของเทศบาลเมืองทุ่งสง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ประกอบด้วย 1) นโยบายของผู้บริหารมีความเข้มแข็ง ชัดเจน เป็นรูปธรรมจับต้องได้ และที่สำคัญคือบุคลากรทุกระดับมีความเข้าใจในนโยบาย วัตถุประสงค์ และวิสัยทัศน์ “ทุ่งสง ทุ่งสวรรค์” จึงขับเคลื่อนการทำงานภายใต้หลักการมีส่วนร่วมเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล 2) บุคลากรและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นโดยใช้หลักการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผลประโยชน์ นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้เครือข่ายทั้งในและนอกพื้นที่เข้ามามีบทบาทในการแสดงความคิดเห็นรวมทั้งร่วมกันแสดงออกซึ่งฉันทามติร่วมกันเพื่อประกอบการตัดสินใจในการดำเนินงาน 3) หลักเกณฑ์การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีเชื่อมโยงกับหลักการของสหประชาชาติ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) มาเป็นกรอบในการสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานทุกมิติ 4) หลักการทำงานร่วมกันโดยอาศัยศาสตร์พระราชามาใช้ในการบริหารการทหารน 5) บุคลากรทุกระดับในองค์กรมีความตื่นตัว ตระหนักรู้ในหน้าที่ที่ตนเองต้องปฏิบัติเพื่อพัฒนางานและองค์กร 6) บุคลากรในองค์กรมีความรักความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันเพื่อเป้าหมายเดียวกัน 7) ผู้นำชุมชนและประชาชนมีความรักต่อท้องถิ่นจึงมีพลังในการขับเคลื่อนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี

นอกจากนี้ เทศบาลเมืองทุ่งสง ได้นำกระบวนการบริหารตามแนวคิด POSDCoRB มาใช้ในการดำเนินงานจนสามารถบริหารจัดการที่ดีและประสบความสำเร็จจนได้รับรางวัลมากมาย ซึ่งประกอบด้วย 7 ด้าน คือ 1) มีกระบวนการวางแผนทั้งระยะสั้น ระยะปานกลาง และ ระยะยาว ร่วมกันทั้งบุคลากรของเทศบาล ผู้นำชุมชน ตัวแทนประชาชน ตัวแทนชมรมต่าง ๆ ภายใต้สังกัด ผ่านกระบวนการพูดคุย แลกเปลี่ยนแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อร่วมกันกำหนดจุดเป้าหมายเดียวกัน 2) เทศบาลเมืองทุ่งสงมีการจัดองค์กร มีการกำหนดโครงสร้างและกำหนดบทบาทหน้าที่ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะต้องเป็นไปตามภารกิจของท้องถิ่น 3) มีการจัดกำลังคนที่เหมาะสมกับงาน ตามแนวคิด put the right man on the right job รวมทั้งมีการพัฒนาบุคลากร แกนนำ ตัวแทนประชาชนให้มีความรู้ เกิดทักษะ ที่สามารถพัฒนางานให้มีคุณภาพ ให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างเต็มกำลัง 4) เทศบาลเมืองทุ่งสง มีการ

มอบหมายงาน การติดตามงาน การประเมินผลที่เป็นระบบและชัดเจน โดยเฉพาะการประเมินผลการดำเนินงาน แบบ 360 องศา 5) มีการสร้างเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมด้วยกระบวนการประสานงานอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เกิดการบริหารจัดการที่ดี 6) เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานในทุกระดับ จำเป็นจะมีการรายงานให้กับทางเทศบาล หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบทราบ รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนได้รับทราบ และประชาชนสามารถมีข้อเสนอแนะไปยังเทศบาลเมืองทุ่งสงได้ เพื่อให้เทศบาลเมืองทุ่งสงนำข้อร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะไปสู่การจัดการบริหารให้เกิดการพัฒนา และ 7) เทศบาลเมืองทุ่งสงมีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ กระจายทั่วทุกชุมชน รวมทั้งมีการแสวงหาแหล่งงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่เป็นไปตามภารกิจหน้าที่ของท้องถิ่นที่สามารถทำได้

การอภิปรายผล

การศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีของเทศบาลเมืองทุ่งสง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการศึกษาปัจจัยความสำเร็จของการบริหารที่ดี จนสามารถนำไปสู่รางวัลแห่งความสำเร็จและเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อร่วมกันบริหารจัดการองค์กรที่ดี เป็นที่พึงของประชาชน และเป็นหน่วยงานที่ให้บริการสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับกับ การศึกษาของ สุปัญญา สุนทรนนท์ (2565) พบว่า ปัจจัยความสำเร็จด้านการบริหารจัดการ 5 ประการ ได้แก่ (1) การมีนโยบายที่ชัดเจนและเข้มงวดในการตรวจสอบให้มีการทำงานอย่างโปร่งใส (2) การสร้างวัฒนธรรมองค์กรอย่างมีอาชีพและฝีมือการทำงาน (3) ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำสูงโดยเน้นการทำงานในเชิงรุก (4) มีกลยุทธ์ในการชักจูงให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และ (5) การสร้างจิตสำนึกในการให้บริการที่ดีแก่ประชาชน 2) ปัจจัยความสำเร็จด้านนวัตกรรม พบว่ามีปัจจัยสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ (1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลที่ปฏิบัติให้เห็นเป็นตัวอย่าง (2) ผลสัมฤทธิ์ที่เห็นชัดเจนจากการเข้าร่วมโครงการนวัตกรรมของประชาชน (3) ประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชนของผู้ปฏิบัติงาน และ (4) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน 3) แนวทางในการพัฒนาต่อยอด มี 2 แนวทาง ได้แก่ (1) การส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยการกำหนดให้เป็นนโยบายที่ชัดเจน และ (2) การเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีเครือข่ายโดยการประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้เข้าถึงสาธารณชนมากขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ภูมิรัตน์ บิลคาเดอ์ และ มาริสา จันทรฉาย (2564) พบว่า “ปัจจัยความสำเร็จการเป็นต้นแบบการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี กรณีศึกษา : เทศบาลตำบลปริก อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา” ประกอบด้วย 1) นโยบายของผู้บริหารมีความเข้มแข็ง เป็นรูปธรรม และที่สำคัญบุคลากรทุกคนเข้าใจนโยบาย วัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร โดยขับเคลื่อนการทำงานในลักษณะเป็นทีมและเน้นการมีส่วนร่วมทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง 2) ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน โดยใช้หลักการ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ นอกจากนี้ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือบุคคลภายนอก

ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีบทบาทในการแสดงความคิดเห็น เพื่อนำเอาความคิดเห็นในส่วนนั้นมาใช้ควบคู่กับการบริหารจัดการและประกอบการตัดสินใจต่อการดำเนินงาน 3) หลักเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดี เชื่อมโยงกับหลักการของสหประชาชาติ SDGs เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน มาพิจารณาสนับสนุนการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชน 4) หลักการทำงานร่วมกันโดยอาศัยศาสตร์พระราชาที่ใช้ในการบริหารการทำงาน 5) บุคลากรในองค์กรมีความตื่นตัวและพร้อมทำงานอยู่ตลอดเวลาและมีการพัฒนาบุคลากรในองค์กรทุกระดับ 6) การใช้ไทรพลัง หรือพลังผู้นำ 3 ภาคส่วน ได้แก่ (1) การสร้างพลังโดยการเป็นพี่เลี้ยงให้แก่กันและกัน เป็นการนำหลักอาวุโสมาใช้ โดยกลุ่มบุคคลในชุมชนที่มีประสบการณ์จากทุกกลุ่มจะทำหน้าที่สอนแนะนำ (2) การสร้างพลังความเป็นเพื่อนร่วมงานหนุนนำการทำงานซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะในระดับผู้ปฏิบัติการ ในหน่วยงานราชการท้องถิ่น (3) ภูมิบุตร หรือคนของแผ่นดินเป็นผู้ซึมซับแนวคิดวิธีการ นำมาปรับใช้กับการทำงาน 7) บุคลากรในองค์กรมีความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันมองเป้าหมายเดียวกัน 8) ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็งทุกชุมชน มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาชุมชนของตนเอง และ 9) นำหลักคำสอนทางศาสนา “เรื่องความศรัทธา” มาเป็นเครื่องมือพัฒนาชุมชนและจากผลการศึกษาวิจัยยังพบว่า เทศบาลเมืองทุ่งสง ได้นำหลักธรรมาภิบาลหรือหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการบริหารงานจนประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พิรพล ไทยทอง (2560) พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้นั้นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคประชาชน และองค์กรท้องถิ่น เช่น การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบอย่างสะดวกและทั่วถึง การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการจัดทำบริการสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ

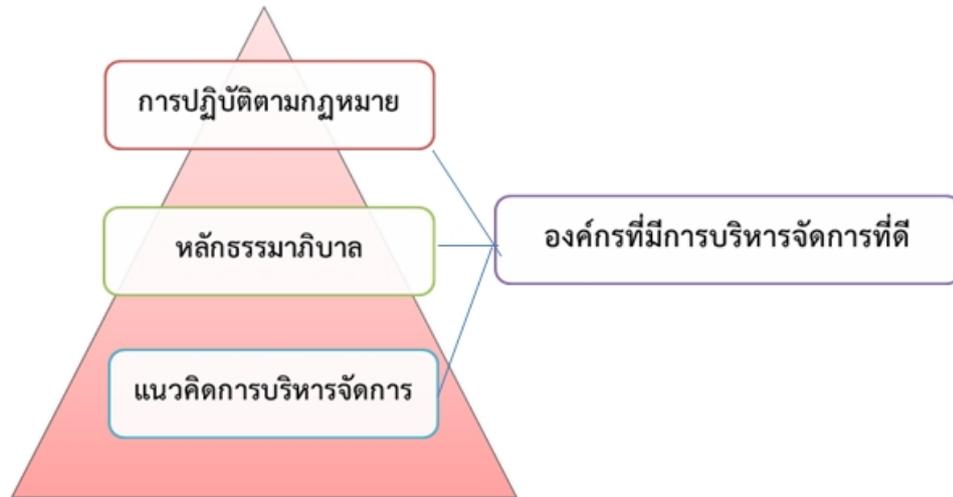
องค์ความรู้ใหม่ และการนำไปใช้ประโยชน์

การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือการมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน โดยมีการนำหลักการ แนวคิด หรือทฤษฎีเข้ามาเป็นองค์ประกอบสำคัญ ซึ่งความสำคัญดังกล่าวอยู่ที่การสื่อสารทั้งภายในและภายนอกองค์กร การดีความ การเข้าใจและการนำหลักการนั้น ๆ สู่การปฏิบัติได้จริง นอกจากนี้บุคลากรที่อยู่ภายในองค์กรทั้งข้าราชการเมือง ข้าราชการประจำ ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้นำชุมชนและประชาชนจะต้องเข้าใจหลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ไปในทิศทางเดียวกัน และจะต้องสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงทั้งด้านการเมือง สังคมและเศรษฐกิจ ที่เป็นพื้นฐานของการบริหารงานของท้องถิ่น

สรุป

จากการศึกษา สรุปได้ว่าการบริหารท้องถิ่นที่ดี ประสบความสำเร็จ เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับพื้นที่อื่น ๆ และได้รับรางวัลเป็นตัวอย่างยืนยันความสำเร็จนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ที่ส่งผลดังกล่าวประกอบด้วย 1) การปฏิบัติงาน

ตามอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด 2) การนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นกรอบในการดำเนินงาน 3) การนำแนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการบริหารเข้ามาสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถบูรณาการแนวคิดหรือหลักการในการทำงานแล้ว ย่อมนำมาซึ่งการบริหารที่มีประสิทธิภาพ จัดบริการสาธารณะที่สอดคล้องกับความต้องการและปัญหาของประชาชน จนนำสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการได้รับรางวัลการันตีแห่งคุณภาพจนกลายเป็นแหล่งเรียนรู้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ในประเทศไทย ซึ่งสามารถสรุปเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 เทศบาลเมืองทุ่งสง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรจัดทำเป็นคู่มือหรือถอดบทเรียนการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีที่มีประสิทธิภาพเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้หรือองค์ความรู้ทางวิชาการให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา หน่วยงานและประชาชนทั่วไปที่สนใจเพื่อจะได้นำไปศึกษาและต่อยอดในการพัฒนาต่อไป

1.2 เทศบาลเมืองทุ่งสง ต้องสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสร้างความตระหนักรู้ให้ทุกภาคส่วนมีความรู้การเป็นเจ้าของในเทศบาลเมืองทุ่งสง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและความยั่งยืนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาภาวะผู้นำหรือถอดบทเรียนคุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

เทศบาลเมืองทุ่งสง อำเภอทุ่งสง. (2565). *รางวัลที่เทศบาลเมืองทุ่งสงได้รับ*.

https://www.tungsong.com/pr_tungsong/pr_muni/total61.htm.

พีรพล ไทยทอง .(2560). *ธรรมาภิบาลกับการบริหารงานภาครัฐยุคใหม่ไทยแลนด์ 4.0.วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(2), 607-616.

ภูมิรัตน์ บิลคาเดอ์ และ มาริสา จันทร์ฉาย. (2564). *ปัจจัยความสำเร็จการเป็นต้นแบบการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี กรณีศึกษา : เทศบาลตำบลปรัก อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ,มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา]*.

สุปัญญาดา สุนทรนนธ์. (2565). *ปัจจัยความสำเร็จขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รางวัลการบริหารจัดการที่ดี : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลโพสะ จังหวัดอ่างทอง. วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 9(5), 372-387.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ก.พ.ร. (2552). *ธรรมาภิบาลภาครัฐ*.

<https://www.opdc.go.th/content/NTczMQ>.

Gulick, Luther, and L. Urwick, eds. (1937). *Paper on the Science of Administration*. New York: Institute of Public Administration, Columbia University.